

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПКЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТИҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

«Ембімұнайгаз» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасында «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «БӨ ҚМГ» немесе «Бас компания») Директорлар кеңесінің 2012 жылғы 31 қаңтардағы шешімімен 2012 жылғы 27 ақпанда құрылды.

Компания көмірсутегі шикізатын барлаумен, өндірумен, өңдеумен, қайта өңдеумен және экспортпен айналысады. Компанияның мұнай-газ қызметі Батыс Қазақстанның Атырау облысында орналасқан мұнай-газ активтерінде орындалады. Компания жер қойнауын пайдалану бойынша келесі келісімшарттар бойынша мұнай кен орындарын өндіруді орындайды: № 37 келісімшарт (Кеңбай кен орны), № 61 келісімшарт (Новобогатинск Оңтүстік Шығыс кен орны), № 211 келісімшарт (23 кен орны), № 413 келісімшарт (15 кен орны); № 327 келісімшарт (Тайсоған блогы бойынша кен орны); № 992 келісімшарт (Новобогатинск Батыс кен орны); № 406 келісімшарт (Лиман кен орны); № 3577 келісімшарт (Қаратон-Сарықамыс кен орны). 2015 жылғы 25 ақпанда «Ембімұнайгаз» АҚ және Энергетика министрлігі арасында келесі № келісімшарттарды ұзарту үшін қосымша келісімдерге қол қойылды: № 37 келісімшарт 2041 жылға дейін, № 61 келісімшарт 2048 жылға дейін, № 211 келісімшарт 2037 жылға дейін, № 413 келісімшарт 2043 жылға дейін.

Компанияның жалғыз акционері «ҚМГ» БӨ» болып табылады. «ҚМГ» БӨ» негізгі акционері Қазақстанның мұнай-газ өнеркәсібінде мемлекеттік мүддесін қорғайтын «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы» АҚ («ҚМГ ҰК») болып табылады. «Самрұқ-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі – «Самрұқ-Қазына ҰӘҚ») ҚМГ ҰК 90% мөлшеріне ие. «Самрұқ-Қазына ҰӘҚ» өз кезегінде Қазақстан Республикасының Үкіметіне (бұдан әрі – «Үкімет») толығымен тиесілі.

Осы Қаржылық есепке Компанияның атынан Басқарма төрағасы, Экономика және қаржы бойынша басқарма төрағасының Орынбасары және Бас бухгалтер 2019 жылғы 28 ақпанда қол қойды.

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ

Осы қаржылық есепті дайындау кезінде қолданылған есеп саясатының негізгі ережелері төменде келтірілген. Осы есеп саясаты рет ретімен барлық ұсынылған мерзім үшін қолданылды, егер басқа айтылмаса.

2.1. Дайындау негізі

Осы қаржылық есеп Халықаралық қаржылық есеп стандарттарына («ХҚЕС» сәйкес дайындалды). Қаржылық есеп қаржылық құралдардан басқа бастапқы құн бойынша есепке алу қағидасына қарап дайындалды. Осы қаржылық есеп теңгемен ұсынылды, және барлық мәндер мыңға дейін дөңгелектенді, егер басқа айтылмаса.

Қаржылық есепті ХҚЕС сәйкес дайындау маңызды есеп бағаларын пайдалануды талап етеді, сонымен қатар басшылықтан есеп саясатын пайдалану барысында жорамалдар бойынша пікір айтуды талап етеді. Күрделілік деңгейі жоғары немесе жорамалды пайдаланудан, сонымен қатар бағалар мен болжамдарды пайдалану қаржылық есеп үшін маңызды болып табылатын салада пайдалану өрісі 3-ескертпеде айқындалған.

Валюталарды айырбастау бағамдары

Қазақстандық теңгенің АҚШ долларына 2018 жылғы 31 желтоқсанда және 2017 жылғы 31 желтоқсанда ресми бағамы 384,20 және 332,33 теңгені сәйкесінше құрады. Сомаларды теңгеге, АҚШ долларына немесе өзге тұрақты валютаға кез келген қайта есептеу осындай сомалар теңгеге конверсияланған, келешекте аталған айырбастау бағамы немесе басқа айырбастау бағамы бойынша тұрақты валютаға айырбасталуы мүмкін немесе айырбасталады деген растау ретінде талқыланбауы тиіс.

Бухгалтерлік есеп және талдаудың қабылданған стандарттары

Жыл бойы Компания Компанияның қаржылық нәтижелеріне немесе қаржы жағдайына маңызды әсерін тигізбеген төмендегі жаңа және қайта қаралған ХҚЕС қабылдады:

- ▶ ХҚЕС 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім»;
- ▶ ХҚЕС 9 «Қаржы құралдары: жіктеу және бағалау»;
- ▶ ҚР ХҚЕС 22 түсіндірмесі «Шетелдік валютадағы операциялар және алдын ала төлем»;
- ▶ ХҚЕС 2 «Үлестік құралдар негізінде төлемдерді жіктеу және бағалау (түзетулер)».

Компания ХҚЕС15 жүргізген талдауға негізделіп № келісімшарттар бойынша түсімді тану әдісі жаңа стандартты қолдануға байланысты өзгермейтін болады, және табыстар нақты шоттарға сәйкес ай сайынғы негізде көрсетіле береді.

ХҚЕС 9 қаржылық құралдарды есепке алудың барлық үш аспектісін: жіктеу және бағалауды, хеджирлеудің құнсыздануы мен есепке алынуын біріктіреді. Компания жаңа стандартты талап етілген 2018 жылдың 1 қаңтарына күшіне енген күннен бастап қолданып, салыстырмалы ақпаратты қайта есептемеді. ХҚЕС 9 барлық үш аспектісінің Компанияның 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық ахуалына және Компанияның 2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған он екі ай барысындағы жалпы табысы жөніндегі есебіне әсерінің егжей-тегжейлі бағалауы нәтижелері бойынша елеулі әсер анықталмады.

Шығарылған, бірақ күшіне әлі енбеген стандарттар

Төменде шығарылған, бірақ Компанияның қаржылық есебін шығару күнінен әлі күшіне енбеген, және Компанияның пікірі бойынша пайдаланудан кейін қызметті ашуға, қаржылық жағдайына немесе нәтижелеріне әсер ететін стандарттар мен талдаулар келтірілген. Компания осы стандарттар мен талдауларды олар күшіне енген күннен бастап (келесі күннен басталатын жылдық мерзімдер үшін күшіне енетін) қажет болса қолдануға ниетті:

- ▶ ХҚЕС 16 «Жалгерлік» (2019 жылғы 1 қаңтар);
- ▶ ХҚЕС 10 және БЕХС 28 «Қауымдасқан компаниялар және оның бірлескен кәсіпорындары немесе бірлескен кәсіпорын арасында активтерді сату немесе табыстау» (Түзетулер) (Белгіленбеген уақытқа шегерілді);
- ▶ Талдау IFRIC 23 «Табыс салығын есептеу ережелеріне қатысты тұрақсыздық» (2019 жылғы 1 қаңтар);
- ▶ 2015–2017 жылдардағы мерзім үшін ХҚЕС жетілдіру (2019 жылғы 1 қаңтар).

2.2. Шетелдік валютаны қайта есептеу

Қаржылық есеп Компанияның функционалдық валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен («теңге») ұсынылған. Шетелдік валютадағы операциялар бастапқы кезде операция жасалған күндегі бағам бойынша функционалдық валютамен есептеледі. Шетелдік валютада көрсетілген ақшалай активтер және міндеттемелер есеп күніндегі қолданыстағы функционалдық валютаның бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық бағамдық айырмалар пайда және шығынға кіреді.

2.3. Мұнай-газ кен орындарын барлау және өндіру бойынша шығындар

Барлауға лицензия сатып алу бойынша шығындар

Барлауға лицензия алу бойынша шығындар Материалдық емес активтерге капиталданады және барлаудың болжамды мерзімі бойы тік сызықты әдіс бойынша амортизацияланады. Әр нысан жыл сайын бұрғылау жұмыстары жоспарланғанын растауға қаралады. Егер нысан бойынша келешекте жұмыстар жоспарланбаған болса, лицензияны сатып алу шығындарының қалған сальдосы шығысқа шығарылады. Экономикалық негізделген шығарылатын қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») анықталған кезде амортизация тоқталады, және қалған шығындар өзге материалдық емес активтер құрамында қорларды растауға дейін кен орнының кескінінде дәлелденген активтер ретінде танылады. Әзірленімді ішкі растау кезінде және барлық лицензиялар мен рұқсаттарды сәйкес бақылау органдарынан алған кезде сәйкес шығындар Негізгі қаражатқа (мұнай-газ активтері) ауыстырылады.

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)

2.3. Мұнай-газ кен орындарын барлау және өндіру бойынша ШЫҒЫНДАР (жалғасы)

Барлау шығындары

Геологиялық және геофизикалық шығындар осындай шығындар болған кезде шығысқа шығарылады. Барлау ұңғымаларына тікелей жататын шығындар материалдық емес активтердің (барлау және бағалау бойынша активтер) құрамына ұңғыманы бұрғылау аяқталғанға дейін және осындай бұрғылау нәтижелері бағаланғанға дейін капиталданады. Осындай шығындар ең бекақыдан, материалдардан, жанармайдан және электр энергиясынан, бұрғылау станоктарының құнынан және мердігерлер төлемдерінен тұрады. Егер көмірсутегі анықталмаса, онда барлау шығындары құрғақ ұңғыма бойынша шығындарға шығарылады. Егер басқа ұңғымаларды бұрғылаудан (барлау немесе құрылымдық-ізвестіру ұңғымалары) тұратын, бағалауға жататын, коммерциялық игеру жеткілікті ықтималды көмірсутегі анықталған кезде осындай шығындар актив ретінде есептеле береді. Осы сияқты шығындар кем дегенде жылына бір рет анықтаудан игеруді жалғастыру немесе пайда алудың қандай да бір басқа әдісі туралы ниетті растау үшін техникалық, коммерциялық және басқарушылық тексеріске жатады. Егер осының барлығы орындалмаса, шығындар шығысқа шығарылады.

Мұнай және газ қорлары дәлелденгенде және өндіруді жалғастыру туралы шешім қабылданғанда, онда сәйкес шығындар негізгі қаражат (мұнай-газ активтер) құрамына ауыстырылады.

Игеру шығындары

Платформалар, құбыр өткізгіштер және игерілген ұңғымаларды бұрғылау сияқты инфрақұрылым нысандарының құрылысы, орнату және аяқтау шығындары мерзім шығындарында құрғақ ұңғымалар ретінде шығысқа шығарылатын көмірсутегінің жеткілікті коммерциялық мөлшері анықталмаған игерілген немесе шеңберленген ұңғымаларға жататын шығындардан басқа негізгі қаражат құрамына капиталданады.

2.4. Негізгі құрал

Негізгі құрал жиналған амортизация, таусылу және құнсыздандуды шегергеннен кейін бастапқы құн бойынша көрсетіледі.

Активтердің бастапқы құны сатып алу бағасынан немесе құрылыс бағасынан, активті жұмыс күйге келтіруге тікелей қатысты кез келген шығындардан және қажет болғанда активті жою бойынша шығындарды бастапқы бағалаудан тұрады. Сатып алу немесе құрылыс бағасы активті ұсыну үшін ұсынылған сыйақының кез келген түрінің әділ құны және жиынтық төленген құн болып табылады.

Мұнай-газ активтері дәлелденген өңделген қорлар бойынша өндірістік әдісті қолданумен амортизацияланады. Пайдалы қызмет мерзімі кен орнының қалған қызмет мерзімінен қысқа кейбір мұнай-газ активтері пайдалы қызмет мерзімі барысында түзу сызықты әдіс бойынша амортизацияланады.

Қалған негізгі құралдар негізінен пайдалы қызметтің орташа мерзімі барысында түзу сызықты әдісті пайдалана отырып амортизацияланатын ғимараттар, машиналар және құрал-жабдықтар болып табылады.

Негізгі құралдардың болжамды пайдалы қызмет мерзімі жыл сайынғы негізде қаралып отырады және, қажет болса, мерзімдердегі өзгерістер кейінгі мерзімдерде түзетіледі.

Негізгі құралдардың ағымдағы құны ағымдағы құн өтелмейтін болып табылатындығын көрсететін қандай да бір оқиғалар немесе жағдайдағы өзгерістер болғанда құнсыздандуға қайта қаралады.

Негізгі құралдардың нысандары, соның ішінде коммерциялық көмірсутегі көлемін өндіруді тоқтатқан және жойылуға жоспарланған немесе активті қолданудан келешек экономикалық пайда алу күтілмеген кезде өндіру ұңғымалары шыққан кезде актив ретінде есепке алынбайды. Активті тануды тоқтатудан туындаған кез келген табыс немесе шығын (нысанды сату және ағымдағы құннан түскен таза түсімдер арасындағы айырма ретінде есептелетін) осындай оқиға орын алған мерзімдегі жиынтық табыс туралы есепке кіреді.

2.5. Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания активтерді немесе активтер тобын жағдайлардағы оқиғалар немесе өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейді деп көрсеткен жағдайларда құнсыздануға бағалайды.

Жеке активтер бағалау мақсатында активтердің басқа топтарымен өндірілетін ақшалай ағындардан негізінен тәуелсіз салыстырмалы ақша ағындары бар ең төменгі деңгейде топталады. Құнсызданудың осындай көрсеткіштері бар болған жағдайда немесе активтер тобын жыл сайын құнсыздануға тестілеу талап етілген жағдайда Компания активтің өтелетін құнына бағалау жасайды. Активтер тобының өтелетін құны оны сату және оны қолдану құнын шегеруден кейінгі ең үлкен әділ құн болып табылады. Активтер тобының ағымдағы құны оның өтелетін құнынан асқан жағдайда активтер тобы құнсыздануға жатады және өтелетін құнға дейін шығысқа шығару орындалады. Қолдану құнын бағалау кезінде күтілетін ақшалай ағындар активтер тобына тән тәуекелдерге түзетіледі және ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалауды көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау мөлшерлемесін қолданумен дисконтталады.

Әр есептік күнге бұрын танылған құнсыздану шығындары енді жоқ немесе азайғандығын көрсететін қандай да бір индикаторлар бар екендігіне қатысты бағалау орындалады. Егер осындай индикаторлар бар болса онда өтелетін құн бағаланады. Бұрын құнсыздану бойынша танылған шығын құнсыздануға соңғы шығынды тану кезінен бастап активтің өтелетін құнын анықтау үшін қолданылған бағаларда өзгеріс болған жағдайда түзетпе жасалады. Мұндай жағдайда активтің ағымдағы құны оның өтелетін құнына дейін артады. Артқан құн алдыңғы мерзімдерде құнсыздану бойынша шығын танылмаған жағдайда тозу немесе амортизацияны шегеруден кейін анықталған ағымдағы құннан аса алмайды. Мұндай түзетпе жиынтық табыс туралы есепте танылады. Түзетпе жасаудан кейін амортизация бойынша шығындар кейінгі мерзімдерде пайдалы қызметтің қалған мерзімінде жүйелі түрде қалдық құнды шегеруден кейін қайта қаралған ағымдағы активтің құнын тарату үшін түзетіледі.

2.6. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жиналған амортизацияны және құнсызданудан жиналған шығындарды шегеруден кейін құн бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтер барлау мен бағалаудың капиталдандырылған шығындарынан және негізінен компьютерлік бағдарламалық жасақтамадан тұратын өзге материалдық емес активтерден тұрады. Бизнесстен жеке алынған материалдық емес активтер бастапқы кезде сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құн – бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін ұсынылған кез келген сыйақының әділ құны. Компьютерлік бағдарламалық жасақтаманың пайдалық қызмет мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін құрайды және осы мерзім ішінде сызықты негізде амортизацияланады.

Материалдық емес активтердің ағымдағы құны жағдайлардағы оқиғалар немесе өзгерістер ағымдағы құн өтелмейтінін көрсеткен жағдайда құнсыздануға талданады.

2.7. Қаржылық активтер

Бастапқы мойындау және бағалау

Қаржылық активтер бастапқы мойындау барысында кейіннен амортизацияланған құны, өзге жалпы табыс (ӨЖТ) арқылы әділ құны және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржылық активтерді бастапқы мойындау барысында жіктеу шартпен көзделген қаржылық актив бойынша көзделген ақшалай ағындар мен Компания сол активтерді басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель сипаттамаларына байланысты болады. Құрамында қаржыландырудың елеулі құрамдасы жоқ немесе өзіне қатысты Компания тәжірибелік сипатын қарапайымдануды қолданған саудалық дебиторлық берешектен өзге жағдайларда Компания қаржылық активтерді бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер жағдайында мәміле бойынша шыға-

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)

2.7. Қаржылық активтер (жалғасы)

сындар сомасына көбейтілген әділ құны бойынша бағалайды. Құрамында қаржыландырудың елеулі құрамдасы жоқ немесе өзіне қатысты Компания тәжірибелік сипатын қарапайымдануды қолданған саудалық дебиторлық берешек ХҚЕС (IFRS) 15 сәйкес анықталатын мәміле құны бойынша бағаланады.

Қаржылық активті амортизациялық құны немесе өзге жалпы табыс арқылы әділ құны бойынша жіктеу мүмкіндігіне ие болу үшін ол активтің шарттық шарттары негізгі қарыздың өтелмеген бөлігіне «негізгі қарыз сомасы мен пайыздар есебіне айрықша төлемдер» болып табылатын ақшалай ағындардың алынуын шарттаулары тиіс. Ондай бағалау SPPI-тест деп аталады және әр құрал деңгейінде жүзеге асырылады.

Компания активтерді басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель Компания ақша ағындарын қалыптастыру мақсаттарында өзінің қаржылық активтерін басқаратын әдісті сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартпен көзделген ақша ағындарын алу, қаржылық активтерді сату немесе екеуінің де салдары болу-болмауын анықтайды.

Қаржылық активтерді сатып алу немесе сатудың активтерді заңдармен немесе нақты нарықта қабылданған ережелерге сәйкес (стандартты шарттармен сату) белгіленетін мерзімдерде жеткізуді қажет ететін барлық операциялары мәмілені жасасу күнінде, әғни, Компания активтерді сатып алу немесе сату міндеттемелерін жүктенетін күні мойындалады.

Кейіннен бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттарында қаржылық активтер екі санат бойынша жіктеледі:

- ▶ амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (қарыз құралдары);
- ▶ пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (қарыз құралдары)

Бұл санат Компания үшін ең орынды болып табылады. Компания қаржылық активтерді келесі екеуі шарт орындалған жағдайда амортизациялық құны бойынша бағалайды:

- ▶ қаржылық актив мақсаты болып шартпен көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржылық активтерді ұстап қалу табылатын бизнес-модель аясында ұсталады; және
- ▶ қаржылық активтің шарттық талаптары белгіленген күндері негізгі қарыз сомасы мен негізгі қарыз сомасы бойынша пайыздар есебіне айрықша төлемдер болып табылатын ақша қаражаттарын алуды шарттайды.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қойылады. Пайдалар немесе шығындар активті, оның түрленуін немесе құнсыздануын мойындау тоқтатылған жағдайда пайданың немесе шығынның құрамында мойындалады.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтердің санатына Компания саудалық дебиторлық берешекті және айналымнан тыс өзге қаржылық активтердің құрамына жатқызылған қауымдасқан ұйымға берілген қарызды және директорлар кеңесінің мүшесіне берілген қарызды жатқызады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер санатының құрамына саудаға арналған қаржылық активтер, бастапқы мойындау барысында Компания ұйғарымы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер ретінде жіктелген қаржылық активтер немесе міндетті тәртіпте әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер кіреді. Қаржылық активтер жуық арада сату мақсатымен сатылып алынған жағдайда саудаға арналған ретінде жіктеледі. Өндірістік құралдар да, соның ішінде жеке кірістірілген өндірістік құралдар, Компанияның ұйғарымы бойынша хеджирлеудің тиімді құралдары ретінде анықталған жағдайлардан өзге жағдайларда саудаға арналған

ретінде жіктеледі. Өздері бойынша ақша ағындары негізгі қарыз және пайыздар есебіне айрықша төлем болып табылмайтын қаржылық активтер пайдаланылатын бизнес-моделіне тәуелсіз түрде пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады. Қарыз құралдарын жоғарыда сипатталғандай амортизациялық құны бойынша немесе өзге жалпы табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеу критерийлеріне қарамастан, ондай жіктеу есептік сәйкессіздікті жоққа шығаратын немесе елеулі түрде төмендететін жағдайларда Компания бастапқы мойындау барысында қарыз құралдарын өзінің ұйғарымы бойынша қарыз құралдарын пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктей алады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер қаржылық ахуал жөніндегі есепте әділ құны бойынша есепке алынады, ал олардың әділ құнының таза өзгерістері пайдалар немесе шығындар жөніндегі есепте есепке алынады.

Мойындауды тоқтату

Қаржылық актив (немесе, пайдаланылған жағдайларда – қаржылық активтің бір бөлігі немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бір бөлігі) келесі жағдайларда қаржылық ахуал жөніндегі есепте мойындалуын тоқтатады:

- ▶ активтен ақшалай ағындарды алу құқығының мерзімі аяқталса;
- ▶ Компания активтен ақшалай ағындарды алу құқығын берсе немесе алынатын ақшалай ағындарды «транзиттік» келісім бойынша үшінші тарапқа толық көлемде және елеулі кешіктіріусіз төлеу міндеттемесін қабылдап алса; және не (а) Компания актив бойынша барлық дерлік тәуекелдер мен пайдаларды табыстаса, немесе (б) Компания актив бойынша барлық дерлік тәуекелдер мен пайдаларды табыстамаса, бірақ, сонымен қатар, сақтап қалмай, сол активті басқаруды табыстаса.

Компания актив бойынша пайдаларды алу құқығын табыстаса немесе транзиттік келісім жасасса, ол өзінің жекеменшік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайдаларды сақтап қалу-қалмауын, және сақтап қалу жағдайында – қандай көлемде екендігін бағалайды. Компания актив бойынша барлық дерлік тәуекелдер мен пайдаларды табыстамаса, бірақ, сонымен қатар, сақтап қалмаса және активті басқаруды табыстамаса, Компания табысталған активті өзінің соған қатысу дәрежесінде мойындауын жалғастырады. Бұл жағдайда да Компания сәйкес міндеттемені мойындайды. Табысталған актив және сәйкес міндеттеме Компания сақтап қалған құқықтар мен міндеттемелерді бейнелейтін негізде бағаланады.

Табысталған актив бойынша кепілдік пішініне енетін жалғасқан қатысу келесі мәндердің ең азы бойынша бағаланады: активтің бастапқы теңгерімдік құны немесе өзін төлеу Компаниядан талап етілуі мүмкін өтеудің максималды сомасы.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Компания күтілетін кредиттік шығындарға (ККШ) арналған бағалау резервін пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық қарыз құралдарына қатысты мойындайды. ККШ шартқа байланысты тиесілі ақша ағындары мен Компания алуға ниетті барлық ақша ағындарының арасындағы бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамалы мәнін пайдалана отырып дисконтталған айырмашылығы негізінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындарының құрамына ұсталып отырған қамтамасыз етуді сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөліктері болып табылатын кредиттік сапаны арттырудың өзгедей тетіктерінен келіп түскен ақша ағындары кіреді.

ККШ екі кезең барысында мойындалады. Өздері бойынша бастапқы мойындау мезетінен бастап кредиттік тәуекел елеулі өспеген қаржылық құралдар жағдайларында келесі 12 ай барысында туындауы мүмкін дефолттар салдарынан туындауы мүмкін кредиттік шығындарға (12 айлық күтілетін кредиттік шығындарға) қатысты бағалау резерві құрылады. Өздері бойынша бастапқы мойындау мезетінен бастап кредиттік тәуекел елеулі өскен қаржылық құралдар үшін дефолттардың туындау мерзімдеріне (бүкіл мерзім барысындағы күтілетін кредиттік шығындарға) тәуелсіз түрде сол қаржылық құралдың әрекет етуінің қалған мерзімі барысында күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резерві құрылады.

Саудалық дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Компания ККШ есептеу барысында қарапайымдандырылған әдісті қолданады. Яғни, Компания кредиттік тәуекелді қадағаламай, оның орнына әр есепті күні бүкіл мерзім барысындағы күтілетін кредиттік шығындарға тең сомадағы шығындар бойынша бағалау резервін мойындайды. Компания бағалау резервтерінің матрицасын қарыз алушыларға және жалпы экономикалық шарттарға тән болжамдық факторларды есепке алу жолымен түзетілген өзінің кредиттік шығындардың туындау бойынша өткен тәжірибесіне сүйене отырып пайдаланды.

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)

2.7. Қаржылық активтер (жалғасы)

Компания шартпен көзделген төлемдер 90 күнге кешіктірілген жағдайда қаржылық актив бойынша дефолт орын алды деп есептейді. Дегенмен, кейбір жағдайларда ішкі немесе сыртқы ақпарат Компаниямен ұсталатын кредиттік сапаны арттыру механизмдерін ескермегенде шартпен көзделген қалған төлемдердің толық сомасын Компанияның екі талай екендігіне көрсеткен жағдайларда да қаржылық актив бойынша дефолт орын алды деген тұжырымға келуі мүмкін. Қаржылық актив Компанияда шартпен көзделген ақша ағындарының өтелуіне қатысты негізді үміті болмаған жағдайларда есептен шығарылады.

2.8. Тауар-материалдық қорлар

Тауар-материалдық қорлар екі шаманың ең азымен ескеріледі: әр қойма және сатудың таза құны бойынша жеке ФИФО әдісі бойынша өзіндік құн. Құн әдеттегі қызметте әр затты орнына жеткізуге және оны ағымдағы күйіне келтіруге байланысты жұмсалған барлық шығындардан тұрады. Шикі мұнайдың құны өндірудің құны, соның ішінде тозу шығындарының сәйкес бөлігі, таусылуы және амортизация және өндірістің орташа көлемі негізінде жүкқұжатар болып табылады.

Мұнайды сатудың таза құны болжамды бағаға, осындай сатуға байланысты шығындарды шегеруден кейінгі сатуға негізделеді. Материалдар мен қорлар әдеттегі қызмет барысында өтелетін күтілетін сомадан аспайтын құн бойынша есепке алынады.

2.9. Қосымша құн салығы (ҚҚС)

Салық органдары сату және сатып алу бойынша ҚҚС таза негізде есепке алуды жасауға мүмкіндік береді. Өтеуге ҚҚС ішкі нарықтағы сатылымдар бойынша ҚҚС шегеруден кейінгі ішкі нарықтағы сатып алулар бойынша ҚҚС болып табылады. Экспортқа салық сатылымдар нөлдік мөлшерлеме бойынша салынады. Алайда ҚҚС есепке алу өтеуге ҚҚС растау үшін салық органдарымен жүргізілген салық тексеріс нәтижелері негізінде ғана жасалады.

Егер ақшаның уақытша құн әсері маңызды болып табылса, ұзақ мерзімді өтеу ҚҚС сәйкес жағдайларда осы активке тән тәуекелдерді көрсететін тәуекелсіз мөлшерлеме көмегімен дисконтталады.

2.10. Ақшалай қаражат және оның баламалары

Ақшалай қаражат және оның баламалары банктік салымдардағы қаражаттан, кассадағы қолма қол ақшадан, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын өзге қысқа мерзімді өтімділігі жоғары инвестициялардан тұрады.

2.11. Жарғы капиталы

Жарғы капиталы

Қарапайым акциялар және дивидендтер эмитенттің қарауымен төленетін өтелмейтін артықшылыққа ие болған акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты үшінші тарапқа қызмет үшін төленетін төлем шығындары осы эмиссия нәтижесінде алынған капиталды азайту ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде қаралады және капитал сомасынан тек, егер олар есеп беру күнін қоса есептеген күнге дейін жарияланған жағдайда ғана шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат егер олар есеп беру күніне дейін ұсынылса, сондай-ақ есеп беру күнінен кейін, бірақ қаржылық есеппен шығаруға бекітілген күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған жағдайда ашылады.

2.12. Сауда кредиторлық берешек

Сауда кредиторлық берешек бастапқы кезде әділ құн бойынша көрсетіледі және кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

2.13. Резервтер

Резервтер Компанияда өткен оқиға нәтижесінде туындаған ағымдағы міндеттеме (заңды немесе тәжірибеден туындайтын), осы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайда кері ағыны ықтималды болса, және осындай міндеттеме сомасының сенімді бағасы болса танылады.

Егер Компания резервтің барлығын немесе бір ғана бөлігін өтеуді алуды болжаса, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтеу жеке актив ретінде танылады, бірақ өтеуді алу күмәнді болмаған жағдайда. Резервке жататын шығын өтеуді шегеруден кейін жиынтық табыс туралы есепте көрсетіледі.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері маңызды болса, резервтер салық салуға дейін ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады, осылайша қолданылған жағдайда, тәуекелдер нақты міндеттемелерге тән болады. Егер дисконттау қолданылса, онда уақыт өткен соң резервті арттыру қаржыландыру шығындары ретінде танылады.

2.14. Қызметкерлерге берілетін сыйақы

Компания қызметкерлердің есептелген еңбекақысынан 10% сәйкес зейнетақы қорларына зейнетақы жарналары ретінде ұстап қалады. Зейнетақы жарналарының мөлшері 2018 жылы айына 212.500 теңге сомасымен шектелген (2017: айына 183.443 теңге). Қолданыстағы қазақстандық заңнамаға сәйкес қызметкерлер өздерінің зейнетақымен қамтылуы үшін өздері жауапкершілік артады. 2014 жылғы 1 қаңтардан бастап Компания сол сияқты өз қызметкерлерінің көпшілік табысынан олардың зейнетақы жарналарына 5% мөлшерінде міндетті кәсіби зейнетақы жарналарын аударуға міндетті.

Қызметкерлерге берілетін ұзақ мерзімді сыйақылар

Компания қызметкерлері мен Компания арасында жасалған Ұжымдық шарттарға және өзге құжаттарға сәйкес зейнетке шыққанға дейін және шыққаннан кейін ұзақ мерзімді сыйақылар ұсынады. Ұжымдық шарт және өзге құжаттар, атап айтқанда, зейнетке шығу, зейнетке мерзімінен бұрын шығу, қызметкерге еңбекке қабілетсіз болған жағдайда материалдық көмек көрсету, мерейтой және қаза жағдайында төленетін бір жолғы жәрдемақы төлеуді қарастырады. Жәрдемақы алу құқығы әдетте қызметкер зейнетке шыққанға дейін жұмысты жалғастыру қажеттілігімен негізделеді.

Бір жолғы жәрдемақы және зейнетке мерзімінен бұрын шығу бойынша жәрдемақы бойынша күтілетін шығындарды есептеу еңбек қызметі аяқталысымен белгіленген төлемдерімен бірге зейнеттік жоспарлар есебінде қолданылатын әдістеме бойынша қызметкердің еңбек қызметі кезінде орындалады. Жыл бойы туындайтын актуарийлік пайда мен шығындар өзге жиынтық табыс құрамында көрсетіледі. Бұл мақсатта актуарийлік пайда және шығындар актуарийлік ұсыныстардағы өзгерістердің әсері ретінде, сол сияқты актуарийлік ұсыныстар мен нақты мәліметтер арасындағы айырмашылықтарға байланысты өткен тәжірибенің әсерінен тұрады. Өзге өзгерістер ағымдағы мерзімде танылады, соның ішінде ағымдағы қызметтердің құны, өткен қызметтердің құны және кадрлық қысқарту немесе жасалған есептердің әсері.

Зейнетақы міндеттемелерінің есебінде қолданылған ең маңызды болжамдар, – бұл дисконт және өлім-жітім болжамының мөлшерлемесі. Дисконт мөлшерлемесі келешектегі міндеттемелердің таза келтірілген құнын анықтау үшін қолданылады және әр жыл сайын осындай міндеттемелер бойынша дисконттың амортизациясы жиынтық табыс туралы есепте қаржылан

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)

2.14. Қызметкерлерге берілетін сыйақы (жалғасы)

дыру шығындары ретінде көрсетіледі. Өлім-жітім туралы болжам міндеттемелердің келтірілген таза құнын алу үшін дисконтталатын сыйақы төлемдерінің келешектегі төлемдерін болжау үшін қолданылады.

Қызметкерлерге төленетін, бір жолғы демалыс жәрдемақылардан басқа сыйақылар қызметкерлерге төленетін өзге сыйақылар ретінде қарастырылады. Осы сыйақылар бойынша күтілетін шығындарды есептеу қызметкердің еңбек қызметі кезінде белгіленген төлемдермен зейнетақы жоспарын есептеген кезде қолданылатын әдістеме бойынша орындалады.

Осындай міндеттемелер жыл сайынғы негізде тәуелсіз білікті актуарийлермен бағаланады.

2.15. Табыстарды мойындау

Компания фрахт құнына, сақтандыру және сапа үстемелеріне түзетілген Platt's баға беруі бойынша қысқа мерзімді шарттар, бағалар бойынша шикі мұнайды сатады. Меншік құқығының ауысуы орындалады, және кіріс әдетте шикі мұнай физикалық кеме бортына тиелгенде немесе кемеден түсірілген кезде, құбыр өткізгішке түскенде немесе келісімшартта келісілген ережелерге байланысты жеткізудің бастапқы механизміне түскен кезде танылады.

Компанияның келісімшарттарында шикі мұнайды сатуға белгілі уақыт мерзімінде жеткізілуі тиіс шикі мұнайдың максималды мөлшері көрсетіледі. Түсірілген, бірақ сатып алушыға әлі жетпеген шикі мұнай қаржылық жағдай туралы есепте тауар-материалдық қорлар ретінде есепке алынады.

2.16. Табыс салықтары

Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар ағымдағы табыс салығынан, үстеме пайдаға салынатын салықтан және кейінге қалдырылған табыс салығынан тұрады.

Ағымдағы және алдыңғы мерзім үшін пайдаға салынатын ағымдағы салық бойынша активтер және міндеттемелер салық органдарынан өтеуге немесе салық органдарынан төлеуге болжанған сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі және салық заңнамасы, бұл Компания өз қызметін орындайтын және салық салынатын кіріс алатын елдерде есептік күнде қабылданған немесе қабылданатын мөлшерлемелер және заңнама.

Үстеме пайдаға салынатын салық («ҮПС») табыс салығы ретінде қарастырылады және табыс салығы бойынша шығындардың бір бөлігін құрайды. 2009 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес Компания жылдық жиынтық табысқа жер қойнауын пайдалануға әр жеке келісімшарт бойынша бір жылғы шегерімге қатысы негізінде айнымалы мөлшерлемелер бойынша жер қойнауын пайдалануға әр жеке келісімшартқа қатысты ҮПС есептейді және төлейді. Жылдық жиынтық табыстың ҮПС қолдануды бастайтын әр салық жылындағы шегерімдерге қатысты 1,25:1 құрайды. ҮПС мөлшерлемелері әр келісімшартқа қатысты жер қойнауын пайдалануға жасалған әр келісімшарттың 25% шегерісінен жоғары салық салынатын табыстың бөлігіне қолданылады (Корпоративтік Табыс 1,25 Салығын шегергеннен кейін және рұқсат етілген түзетулерден кейінгі салық салынатын табыс салығы).

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер барлық уақытта айырмашылықтарға қатысты міндеттемелердің баланстық әдісін қолданумен есептеледі. Кейінге қалдырылған салықтар компаниялардың бірлестігі болып табылмайтын және оны жасау кезінде бухгалтерлік табысқа немесе салық табысына және шығынына әсер етпейтін келісім бойынша гудвиллді, активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде кейінге қалдырылған табыс салығынан басқа қаржылық есептілікте активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы және олардың баланстық сомасы арасындағы барлық уақытта айырмашылықтар бойынша анықталады.

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер шегерілетін уақытша айырмалар сомасына азайтылатын, салық салынатын пайданы алудың айтарлықтай ықтималдығы болатын деңгейде танылады. Кейінге қалдырылған салық активтер және міндеттемелер есептік күнде қолданысқа енгізілген немесе нақты заңдастырылған салық мөлшерлемесі негізінде активті сату немесе міндеттемені өтеу мерзімінде қолданылуы күтілетін салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі.

3. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП БАҒАЛАРЫ ЖӘНЕ ПАЙЫМДАМАЛАР

ХҚЕС сәйкес қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан қаржылық есептілікті дайындау күнінде есептілікте көрсетілген активтерге, міндеттемелерге және шартты активтер мен міндеттемелерге әсер ететін, сонымен қатар есептік мерзім үшін есептілікте көрсетілген активтерге, міндеттемелерге, табысқа, шығынға және шартты активтер мен міндеттемелерге әсер ететін бағалар мен болжамдарды қолдануды талап етеді. Маңызды бағалар төменде келтірілген:

Мұнай және газ қоры

Мұнай және газ қорлары Компанияның есептерінде тозу, таусылу және амортизация бойынша маңызды фактор болып табылады. Компания өзінің мұнай және газ қорын Қоғамдағы мұнай-газ инженерлерінің әдістемесіне сәйкес бағалайды. Қоғамдағы мұнай-газ инженерлерінің әдістемесіне сәйкес қорларды бағалау кезінде аналитиктердің болжамды бағалары қолданылады. Дәлелденген қорларды бағалау үшін жоспарлы бағаларды қолдану жылдың соңында спот бағаларын қолдануға тән тұрақсыздықтың әсерін жояды.

Басшылық сол сияқты басшылықпен өнімді шығаруды және сатуды жоспарлау және инвестициялық шешімдерді қабылдау үшін қолданылатын ұзақ мерзімді жоспарлы бағалар бойынша болжамдар өндіру бойынша қызметтің ұзақ мерзімді сипатына көбірек сәйкес келеді және мұнай және газ қорларын бағалау үшін қолайлы негіз болып табылады.

Қорлардың барлық бағалары тұрлаусыздықтың кейбір деңгейін шамалайды. Тұрлаусыздық негізінен осындай мәліметтерді бағалау және салыстыру кезінде қолжетімді болған сенімді геологиялық және инженерлік мәліметтер көлеміне байланысты.

Тұрлаусыздықтың салыстырмалы деңгейі қорларды екі негізгі санаттың біріне жатқызу арқылы айқындалуы мүмкін: дәлелденген немесе дәлелденбеген қорлар. Дәлелденбеген қорлармен салыстырғанда дәлелденген қорларды шығаруда үлкен айқындық бар және дәлелденген қорлар бұдан әрі оларды шығарып алу мүмкіндігіне қатысты прогрессивті өсетін тұрлаусыздықты белгілеу үшін өңделген және өңделмеген қорларға бөлінуі мүмкін.

Жыл сайын бағалар талданады және түзетіледі. Түзетулер қолдағы геологиялық мәліметтерді, кәсіптік параметрлерді немесе өндіру туралы мәліметтерді бағалау немесе қайта бағалау, жаңа мәліметтердің болуынан; немесе бағалар бойынша болжамдағы өзгерістер салдарынан туындайды. Қорлардың бағасы сол сияқты пласт өндірісіндегі өзгерістерді немесе өндіру бағдарламасындағы өзгерістерді, беруді арттыру үшін жобалардың әрекеттері салдарынан қайта қаралуы мүмкін. Дәлелденген өндірілген қорлар тозуды, таусылу және амортизацияны есептеу үшін орындалған жұмыс көлеміне пропорционал амортизация мөлшерлемелерін есептеу үшін қолданылады.

Компания дәлелденген қорларға бекітілген лицензиялық мерзім ішінде шығарылады деп күтілетін көлемдерді ғана қосты. Бұл ұзарту бойынша процедура нәтижесіне қатысты тұрлаусыздықпен туындаған, өйткені лицензияларды ұзарту ақырында Үкіметтің қарауымен орындалады. Компанияның лицензиялық мерзімдерін арттыру және көрсетілген қорлар мөлшеріндегі сәйкес арттыру әдетте тозу, таусылу және амортизация бойынша төменгі шығынға келтіреді және табысқа маңызды әсер етуі мүмкін және құнсыздандуды қалпына келтіру индикаторы болуы мүмкін. Дәлелденген өңделген қорлардағы төмендеу тозу, таусылу және амортизацияға (өндірудің тұрақты деңгейі кезінде) жарналарын арттыруға, табыстың төмендеуіне, сонымен қатар мүліктің баланстық құнының тікелей төмендеуіне келтіруі мүмкін. Пайдаланылатын кен орындарының салыстырмалы аз мөлшерінде алдыңғы жылмен салыстырғанда қорларды бағалаудағы кез келген өзгерістер тозу, таусылу және амортизация жарналарына маңызды әсерін тигізуі мүмкін.

3. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП БАҒАЛАРЫ ЖӘНЕ ПАЙЫМДАМАЛАР (жалғасы)

Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер

№ келісімшартта анықталған ережелер бойынша, заңнамаға және нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес Компания әр кен орнындағы негізгі құралдарды бөлшектеу және жою және жер телімдерін қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемелерді артады. Атап айтқанда, Компанияның міндеттемелеріне барлық өндірілмейтін ұңғымаларды біртіндеп жабу және қызметі тоқтатқаннан кейінгі, келісімшартты аймақтағы құбыр өткізгіштердің, ғимараттардың бөлшектеуін және топырақ құнарлығын қалпына келтіру сияқты әрекеттер жатады. Лицензияның әрекет ету мерзімі Компанияның қалауымен ұзартылуы мүмкін, ақырғы жабу бойынша міндеттемелерді өтеудің есептік мерзімі әр лицензиялық мерзім аяқталған күн болып табылады деп шамаланады.

Егер активтерді жою бойынша міндеттемелер кен орнын пайдалануды экономикалық негізбен аяқтау өткеннен кейін өтелуі тиіс болса, онда көрсетілген міндеттеме жабылған кезде ұңғымаларды жою бойынша барлық шығындарды және ақырғы шығындарды қосу салдарынан өсер еді. Компанияның ұңғымаларды жою және ақырғы жабу бойынша шығындарын қаржыландыру міндеттемелерінің көлемі тиісті келісімшарттар талаптары мен қолданыстағы заңнамаға байланысты болады.

Келісімшарт та, заңнама да лицензиялық мерзім соңында ақырғы жою және ақырғы жабу бойынша осындай шығындарды қаржыландыру бойынша белгілі міндеттемені болжамаған жағдайда міндеттемелер мақұлданады. Осындай шешімді қабылдау қандай да бір тұрлаусыздыққа және маңызды пайымдауларға сүйене отырып орындалады. Басшылықтың осындай міндеттемелердің болуы не болмауына қатысты бағалары Үкіметтің саясаты мен тәжірибесіндегі немесе жергілікті салалық тәжірибесіндегі өзгерістермен бірге өзгеруі мүмкін. Компания активтердің әр жеке келісімшарт бойынша шығу міндеттемелерін есептейді.

Міндеттеменің сомасы қазақстандық нарыққа тән тәуекелдерге түзетілген, экономикасы ауыспалы елдерге мемлекеттік қарыз бойынша орташа ұзақ мерзімді тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемелерді қолданумен дисконтталған және күтілетін инфляция деңгейіне түзетілген міндеттемелерді өтеу үшін қажет болады деп күтілетін бағаланған шығындардың ағымдағы құны болып табылады. Компания келісімшарттық аумақта әр есептік күні қалпына келтіру бойынша міндеттемені қайта қарайды және «Негізгі құралдардың нысанын қолданыстан шығару бойынша, олар тұрған жер теліміндегі табиғи ресурстарды қалпына келтіру бойынша міндеттемелердегі және ұқсас өзге міндеттемелердегі өзгерістер» Түсіндіруге 1 сәйкес ең жақсы бағаны көрсету үшін түзетіледі.

Жабуға келешектегі шығындарды бағалау кезінде басшылық жасаған маңызды бағалар мен пайымдаулар қолданылды. Осындай міндеттемелердің басым бөлігі алдағы болашақтың еншісінде және заңнама талаптарындағы түсініксіздіктен басқа, Компанияның бағаларына активтерді жою технологиясындағы шығындардағы және салалық тәжірибедегі өзгерістер әсер етуі мүмкін. Шамамен 34,23% және 28,65% қор, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанда ақырғы жабу бойынша шығындарға жатады. Компания ағымдағы жылдың бағаларын және инфляцияның ұзақ мерзімді деңгейінің орташа мәнін қолданып, ұңғымаларды келешекте жою құнын бағалайды. 2018 жылғы 31 желтоқсанда міндеттеменің баланстық құнын анықтау үшін қолданылған ұзақ мерзімді инфляция және дисконттау мөлшерлемелері сәйкесінше 5,0% және 10% құрады (2017: 5,0% және 10%). Активтердің шығуы бойынша міндеттемелердегі өзгерістер 10-ескертпеде көрсетілген.

Экологиялық оңалту

Компания сол сияқты экологиялық оңалтуға резервтерді қалыптастыру бойынша бағалар жасайды және пайымдаулар шығарады. Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар олардың келешектегі экономикалық тиімділігіне байланысты шығындарға жатады. Өткен қызметтен туындаған қазіргі күйге жататын шығыстар, және келешекте экономикалық пайдасы жоқтары шығындарға жатады.

Міндеттемелер оңалту бойынша шығындар және күтілетін жоспарлар туралы ағымдағы ақпарат негізінде анықталады және қажетті процедуралар мерзімдеріне қатысты басшылықтың болжамына қарай дисконтты негізде ескеріледі. Компанияның экологиялық оңалту резерві Компания қолданыстағы қазақстандық нормативтік базаның талаптарын сақтау үшін қажетті күтілетін шығындардың тәуелсіз бағаларына негізделген басшылықтың ең жақсы бағалары болып табылады.

Экологиялық оңалтуға қатысты қосымша тұрлаусыздықтар 19-ескертпеде көрсетілген. Экологиялық оңалтуға міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістер 10-ескертпеде көрсетілген.

Салық салу

Кейінге қалдырылған салық корпоративтік табыс салығына («КТС») қатысты, сол сияқты үстеме табыс салығына («ҮТС») қатысты кейінге қалдырылған салық ретінде есептеледі. Кейінге қалдырылған КТС және ҮТС күтілетін мөлшерлемелер бойынша жер қойнауын пайдалануға жасалған № келісімшарттарға байланған активтер мен міндеттемелердің уақытша айырмаларына есептеледі.

Кейінге қалдырылған КТС және ҮТС *15-ескертпеде* көрсетілген салық кодексімен қабылданған салық заңнамасының ережелері бойынша есептеледі. Салық салумен байланысты кейінгі тұрақсыздықтар *19-ескертпеде* көрсетілген.

Қызметкерлерге төленетін сыйақылар

Зейнетке шығуға дейін және шыққаннан кейін қызметкерлерге төленетін ұзақ мерзімді сыйақылардың құны және келтірілген міндеттемелердің құны актуарийлік әдісті қолданумен белгіленеді. Актуарийлік әдіс келешектегі нақты нәтижелерден ерекшеленетін түрлі болжамдарды қолдануды болжайды. Актуарийлік әдіс дисконттау мөлшерлемелері туралы болжамдардан, келешектегі еңбекақы өсуінен, өлім-жітім деңгейінен және келешектегі қызметкерлердің сыйақыларын өсіруден тұрады.

Негізгі болжамдарды бағалау күрделігіне және қызметкерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін сыйақылар бойынша ұзақ мерзімді сипаттағы міндеттемелерге қарай ұқсас міндеттемелер осындай болжамдардың өзгерісіне өте сезімтал. Барлық болжамдар әр есептік күнде қайта қаралады.

Өлім-жітім деңгейі ашық рұқсаттағы өлім-жітім кестелеріне негізделеді. Еңбекақыны келешекте арттыру күтілетін келешектегі инфляция қарқындарына негізделеді.

Қызметкерлерге 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанда төленетін сыйақылар бойынша міндеттемелерді бағалау үшін қолданылған негізгі актуарийлік болжамдар келесі түрде көрсетілген:

	Пайыздық көрінісі	2018 жыл	2017 жыл
Дисконттау мөлшерлемесі		10,00%	10,00%
Инфляция мөлшерлемесі		5,00%	5,00%
Ұзақ мерзімді жыл сайынғы төлемдердің келешектегі артуы		6,00%	7,00%
Еңбекақының келешектегі артуы		6,00%	7,00%

Еңбек қызметі аяқталған кезде қызметкерлерге төленетін сыйақылар бойынша міндеттеменің орташа ұзақтығы 2018 және 2017 жылдарда 31 желтоқсанда сәйкесінше 7,44 жыл және 7,5 жылды құрады.

Еңбек қызметі аяқталған кезде қызметкерлерге төленетін сыйақылар бойынша міндеттемелердің 2018 жылғы 31 желтоқсанда жағдай бойынша маңызды болжамдардың өзгерісіне сезімталдығын талдау келесі түрде келтірілген:

	Азаюы	Артуы
Дисконттау мөлшерлемесі	-0,5%	+0,5%
	393.464	(368.907)
Сыйақыны арттыру мөлшерлемесі	-0,5%	+0,5%
	(385.902)	408.843

4. НЕГІЗГІ ҚАРАЖАТ

	Мұнай-газ активтері	Өзге активтер	Аяқталмаған күрделі құрылыс	Жиыны
2017 жылдың 1 қаңтарындағы қалдық құны	113.516.173	11.751.953	38.742.744	164.010.870
Түсімдер	115.965	153.230	27.396.457	27.665.652
Шығарылуы	(933.927)	(22.373)	(515.417)	(1.471.717)
Аяқталмаған күрделі құрылыстан ауыстыру	17.501.973	2.868.460	(20.370.433)	-
Ішкі ауыстыру	85.364	(145.914)	60.550	-
Тозу	(15.583.064)	(1.592.796)	-	(17.175.860)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құн	114.702.484	13.012.560	45.313.901	173.028.945
Түсімдер	31.665	108.950	31.986.229	32.126.844
Актив шыққан кезде міндеттемені бағалаудағы өзгерістер	(22.004)	-	-	(22.004)
Шығарылуы	(349.436)	(31.996)	(364.343)	(745.775)
Аяқталмаған күрделі құрылыстан ауыстырулар	24.696.346	3.412.018	(28.108.364)	-
Материалды емес активтерден ауыстырулар	3.084.491	-	-	3.084.491
Ішкі ауыстыру	(34.568)	37.008	(2.440)	-
Тозу	(17.812.536)	(2.003.774)	-	(19.816.310)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құн	124.296.442	14.534.766	48.824.983	187.656.191
2017 жылғы 31 желтоқсанда				
Бастапқы құны	213.877.249	19.755.851	46.180.681	279.813.781
Жиналған тозу	(99.061.852)	(6.701.312)	-	(105.763.164)
Жиналған құнсыздану	(112.913)	(41.979)	(866.780)	(1.021.672)
Қалдық құн	114.702.484	13.012.560	45.313.901	173.028.945
2018 жылғы 31 желтоқсанда				
Бастапқы құны	240.110.278	22.929.964	49.496.828	312.537.070
Жиналған тозу	(115.699.798)	(8.353.219)	-	(124.053.017)
Жиналған құнсыздану	(114.038)	(41.979)	(671.845)	(827.862)
Қалдық құн	124.296.442	14.534.766	48.824.983	187.656.191

5. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Барлау және бағалау бойынша активтер	Өзге материалдық емес активтер	Жиыны
2017 жылдың 1 қаңтарындағы қалдықты құны	7.695.828	768.030	8.463.858
Түсімдер	9.759.167	701.394	10.460.561
Шығару	(426.775)	(202)	(426.977)
Амортизациялық жарналар	(2.573.406)	(285.557)	(2.858.963)
Құнсыздану	(592.787)	-	(592.787)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құн	13.862.027	1.183.665	15.045.692
Түсімдер	11.646.848	542.528	12.189.376
Негізгі құралдарға ауыстыру	(3.084.491)	-	(3.084.491)
Шығару	(482.482)	-	(482.482)
Амортизациялық жарналар	(1.575.519)	(342.334)	(1.917.853)
Құнсыздану	(1.064.048)	-	(1.064.048)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құн	19.302.335	1.383.859	20.686.194
2017 жылғы 31 желтоқсанда			
Бастапқы құны	28.024.241	2.271.572	30.295.813
Жиналған амортизация	(13.569.427)	(1.087.907)	(14.657.334)
Жиналған құнсыздану	(592.787)	-	(592.787)
Қалдық құн	13.862.027	1.183.665	15.045.692
2018 жылғы 31 желтоқсанда			
Бастапқы құны	35.511.285	2.813.782	38.325.067
Жиналған амортизация	(15.144.902)	(1.429.923)	(16.574.825)
Жиналған құнсыздану	(1.064.048)	-	(1.064.048)
Қалдық құн	19.302.335	1.383.859	20.686.194

6. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

Сауда және өзге дебиторлық берешек

	2018 жыл	2017 жыл
Сауда дебиторлық берешек	30.846.793	35.927.951
Өзге	42.015	20.800
Дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(49.955)	-
	30.838.853	35.948.751

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның сауда дебиторлық берешегі ҚМГ ҰК еншілес ұйымы болып табылатын KazMunayGas Trading AG («KMG Trading») шикі мұнайды сатудан түскен 26.839.255 мың теңге (2017: 31.400.070 мың теңге) сомасындағы берешектен тұрады.

2018 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның сауда дебиторлық берешегі 87% мөлшерге АҚШ долларымен көрсетілген (2017: 85%).

Өтеу мерзімдері бойынша 31 желтоқсандағы сауда және өзге дебиторлық берешек талдауы төмендегіше көрсетілген:

	2018 жыл	2017 жыл
Ағымдағы бөлік	30.797.201	35.927.079
0 күннен 30 күнге дейін кешіктіру	14.943	6.596
30 күннен 90 күнге дейін кешіктіру	-	2.011
90 және одан артық күнге дейін кешіктіру	26.709	13.065
	30.838.853	35.948.751

Ақшалай қаражат және оның баламалары

	2018 жыл	2017 жыл
АҚШ долларында көрсетілген банктегі қаражат және кассадағы қолма қол ақша	110.538.211	437.796
Теңгемен көрсетілген банктегі шұғыл салымдар	897.986	2.231.401
Теңгемен көрсетілген банктегі қаражат және кассадағы қолма қол ақша	9.694	48.500
АҚШ долларында көрсетілген банктегі шұғыл салымдар	-	70.705.170
Еуромен көрсетілген банктегі қаражат және кассадағы қолма қол ақша	-	198
	111.445.891	73.423.065

Банктерде ақшалай қаражат бойынша депозиттер бойынша күнделікті банктік мөлшерлемелерге байланысты сыйақы мөлшерлемесі белгіленген. Банктік депозиттер Компанияның жойылатын активтерге қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімдерге (бір айдан бастап үш айға дейін) орналастырылады.

2018 жылғы 31 желтоқсанда өлшенген орташа мөлшерлеме теңгемен 7,0% құрады (2016: 7,9%). 2018 жылдың 31 желтоқсанында АҚШ долларындағы мерзімді салымдар болған жоқ (2017: 0,1%).

Өзге қаржылық активтер

	2018 жыл	2017 жыл
АҚШ долларымен көрсетілген өтеуге дейін ұсталатын ұзақ мерзімді салымдар	37.652.551	32.258.446
Өтеуге дейін ұсталып қалынатын, теңгеде көрсетілетін ұзақ мерзімді салымдар	645.889	-
Өтеуге дейін ұсталып қалынатын салымдар бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(293.009)	-
Ұзақ мерзімді қаржылық активтердің жиыны	38.005.431	32.258.446
АҚШ долларымен көрсетілген шұғыл салымдар	-	31.884.021
Ағымдағы қаржылық активтердің жиыны	-	31.884.021
	38.005.431	64.142.467

Ұзақ мерзімді қаржылық активтер әр келісімшарттың әрекет ету мерзімі аяқталғанға дейін әр келісімшарт бойынша жеке жер қойнауын пайдалануға жасалған келісімшартқа сәйкес ашылған тарату қоры бойынша салымдарды құрайды. 2018 жылғы 31 желтоқсанда осы сыйақылар бойынша орташа өлшенген сыйақы мөлшерлемесі 1,04% құрады (2017: 1,5%).

7. ТАУАР-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

	2018 жыл	2017 жыл
Шикі мұнай	7.668.997	5.328.344
Материалдар	3.275.116	1.943.749
	10.944.113	7.272.093

2018 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның 118.817 тонна шикі мұнайы қоймаларда және транзитте болды (2017 жылы: 112.441 тонна).

8. КАПИТАЛ

Шығаруға рұқсат етілген акциялар

Шығаруға жарияланған акциялардың жалпы мөлшері 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанда толық Бас компанияға тиесілі біреуінің номиналды құны 5 мың теңге 32.479.964 құрады. (2017: 32.479.964 біреуінің номиналды құны 5 мың теңге).

Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дивидендтер Компанияның капиталы теріс болса немесе дивидендтерді төлеу теріс капиталға келтірсе жарияланбайды. 2018 жылғы Компания дивидендтерді жариялайды және Бас компанияға 85.844.545 мың теңге мөлшерінде немесе бір акция үшін 2.643 теңге мөлшерінде төлейді (2017: 61.354.652 мың теңге немесе бір акция үшін 1.889 теңге).

9. ТАРИХИ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

АҚШ долларымен көрсетілген және Компания белгілі лицензияларды сатып алғанға дейін Үкіметтің жасаған тарихи шығындарын өтеу бойынша міндеттемелер болып табылатын тарихи міндеттемелер: келісімшарт № 211 – 23 кен орындары, № келісімшарт № 327 – Тайсоған блогы бойынша кен орны, келісімшарт № 406 – Лиман кен орны, келісімшарт № 3577 – Қаратон-Сарқамыс блогы бойынша кен орны, келісімшарт № 992 – Батыс Новобогатинское кен орны. Тарихи міндеттемелер бойынша төлемдер 2033 жылға дейін жасалады, Компания осы міндеттемелерді 10% мөлшерлеме бойынша дисконттады және оларды амортизациялық құн бойынша есепке алады.

10. РЕЗЕРВТЕР

	Экологиялық міндеттеме	Қоршаған ортаға эмиссия бойынша резерв	Салықтар бойынша резервтер	Активтің шығуы бойынша міндеттеме	Қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша міндеттеме	Жиыны
2017 жылдың 1 қаңтарында	280.281	-	5.693.365	10.606.572	7.237.393	23.817.611
Қосымша резервтер	6.270.054	-	-	1.655.103	277.046	8.202.203
Дисконттың амортизациясы	142.738	-	-	1.099.223	683.369	1.925.330
Бағалардағы өзгерістер	-	-	-	(1.254.723)	296.012	(958.711)
Жыл бойы қолдану	-	-	-	(235.434)	(807.424)	(1.042.858)
2017 жылғы 31 желтоқсанда	6.693.073	-	5.693.365	11.870.741	7.686.396	31.943.575
Ағымдағы бөлік	1.289.015	-	5.693.365	585.265	845.839	8.413.484
Ұзақ мерзімді бөлік	5.404.058	-	-	11.285.476	6.840.557	23.530.091
2017 жылғы 31 желтоқсанда	6.693.073	-	5.693.365	11.870.741	7.686.396	31.943.575
Қосымша резервтер	-	34.212.260	2.541.741	316.037	1.281.712	38.351.750
Пайдаланылмаған сомаларды сторндау	-	-	(1.340.391)	-	-	(1.340.391)
Дисконттың амортизациясы	669.307	-	-	1.187.074	706.205	2.562.586
Бағалардағы өзгерістер	(109.116)	-	-	(1.540.967)	1.463.628	(186.455)
Жыл бойы қолдану	(1.226.239)	(8.142.619)	-	(233.167)	(1.248.693)	(10.850.718)
2018 жылғы 31 желтоқсанда	6.027.025	26.069.641	6.894.715	11.599.718	9.889.248	60.480.347
Ағымдағы бөлік	1.499.705	26.069.641	6.894.715	991.200	873.834	36.329.095
Ұзақ мерзімді бөлік	4.527.320	-	-	10.608.518	9.015.414	24.151.252
2018 жылғы 31 желтоқсанда	6.027.025	26.069.641	6.894.715	11.599.718	9.889.248	60.480.347

Қоршаған ортаға эмиссия бойынша резерв

Қоршаған ортаға эмиссия бойынша резерв екі жоспардан тыс тексеру нәтижелері бойынша экологиялық заңнаманы бұзу үшін салынған айыппұлдар мен шығындарға қатысты мойындалған (Ескерту 19).

Экологиялық міндеттеме

2017 жылы Компания 6.270.054 мың теңге сомадағы мұнай кен орындарындағы тарихи ластануларға жататын қосымша экологиялық міндеттемені таныды. Резервтің сомасы 10% дисконттау мөлшерлемесімен және 2023 жылға дейінгі мерзіммен 9.067.122 мың теңге мөлшеріндегі болжамды келешек шығындардың келтірілген құнымен ұсынылған.

Қызметкерлерге төленетін сыйақылар

Компания қызметкерлерге әлеуметтік төлемдер жасауға ұжымдық шарт жасасты. Қызметкерлерге төлемдер қызметкерлерге төленетін өзге ұзақ мерзімді төлемдер ретінде қаралады. Бұл төлемдерді алу құқығы әдетте қорытынды минималды жұмыс өтіліне байланысты. Бұл төлемдердің күтілетін құны жұмыс өтілі барысында өзі белгіленген төлемді жоспар үшін пайдаланылатынға ұқсас есептік әдістемені қолдана отырып есептеледі. Осы сыйақылар қамтылмаған.

2018 және 2017 жылдар барысындағы төлемдері белгіленген жоспар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер келесідей көрініске ие:

	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басындағы төлемдері белгіленген жоспар бойынша міндеттемелердің ағымды құны		
Ағымдағы қызметтердің құны	7.686.396	7.237.393
Пайыздарды өтеу шығындары	202.650	277.046
Актuariйлік (пайдалар)/ шығындар – табыс және шығындарға танылған	706.205	683.369
Актuariйлік шығындар – өзге жиынтық табыста танылған	(294.422)	15.132
Төленген сыйақылар	1.758.050	280.880
Бұрынғы қызметтердің құны	(1.248.693)	(807.424)
Бұрынғы қызметтердің құны	1.079.062	–
Жылдың соңындағы сыйақы бойынша белгілі міндеттемелердің келтірілген құны	9.889.248	7.686.396
Минус: сыйақы бойынша белгілі міндеттемелердің келтірілген құнының ұзақ мерзімді бөлігі	873.834	845.839
Белгіленген төлемдері бар жәрдемақыларды төлеу бойынша міндеттемелердің келтірілген құнының ұзақ мерзімді бөлігі	9.015.414	6.840.557

Жиынтық табыс туралы есепте танылған сомалар төмендегідей көрсетілген:

	2018 жыл	2017 жыл
Жылдың соңындағы белгіленген төлемдері бар жәрдемақыларды төлеу бойынша міндеттемелердің келтірілген құны	9.889.248	7.686.396
Таза міндеттемелер	9.889.248	7.686.396
Ағымдағы қызметтердің құны	202.651	277.046
Пайыздарды өтеу шығындары	706.205	683.369
Актuariйлік (пайдалар)/ шығындар	(294.423)	15.132
Бұрынғы қызметтердің құны	1.079.062	–
Ағымдағы жылда танылған шығындар	1.693.495	975.547

Өткен жылдардағы қызметтердің және ағымдағы қызметтердің құны өндірістік шығындар, жалпы және әкімшілік шығындар құрамындағы жиынтық табыс туарлы есепке кіреді.

11. КІРІСТЕР

	2018 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ
Экспорт		
Шикі мұнай	405.660.182	289.233.248
Ішкі нарық		
Шикі мұнай	26.100.568	18.190.852
Газды қайта өңдеу өнімдері	193.732	16.374
Өзге сатылымдар мен қызметтер	1.481.742	2.306.329
	433.436.224	309.746.803
	2018 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ
Географиялық нарық		
Қазақстан	27.776.042	20.513.555
Швейцария	405.660.182	289.233.248
	433.436.224	309.746.803

12. ӨЗІНДІК ҚҰН

	Ескертпе	2018 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ
Қызметкерлерге төленетін сыйақылар		48.321.372	45.473.564
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық		38.382.677	27.544.373
Тозу, таусылу және амортизация		19.583.791	16.987.216
Жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер		14.307.636	10.622.288
Салықтар, табыс салығынан өзге		4.519.290	2.073.306
Материалдар және қор		3.726.813	3.392.720
Электр энергиясы		2.992.286	2.705.124
Көліктік шығындар		2.722.610	1.809.989
Экологиялық міндеттеме бойынша резервтегі өзгеріс	10	(109.116)	6.270.054
Капиталданған активтің сомасынан артатын активтің шығуы бойынша міндеттемелерді азайту		(821.187)	(777.583)
Басқа шығындар		5.898.532	5.858.327
		139.524.704	121.959.378
Мұнай қалдықтарының өзгеруі		(2.340.653)	(669.609)
		137.184.051	121.289.769

Ілеспе газды қайта өңдеу бойынша өндірістік шығындар 2018 жылы 3.987.608 мың теңгені құрайды (2017: 2.023.563 мың теңге).

13. САТЫЛЫМ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР

	2018 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ
Рента салығы	63.900.063	32.583.583
Экспорттық кедендік баж салығы	53.889.693	36.585.787
Көлік шығындары	37.489.248	33.607.657
Сатылым бойынша агентт Гонорар	218.027	214.419
	155.497.031	102.991.446

14. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2018 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ
Айыппұл және өсімақылар	35.456.878	47.203
Қызметкерлерге төленетін сыйақылар	4.900.339	4.017.880
Тозу, таусылу және амортизация	2.150.372	3.047.606
Жөндеу және қызмет көрсету бойынша шығындар	485.349	432.007
Көлік шығындары	445.139	299.394
Салықтар, табыс салығынан өзге	292.128	207.647
Демеушілік	206.954	323.896
Кеңес беру және аудиторлық қызметтер	130.646	105.677
Күмәнді дебиторлық берешек бойынша резервке түзетпе есептеу/жасау	33.338	(144.342)
Басқа шығындар	997.062	2.803.263
	45.098.205	11.140.231

15. ТАБЫС САЛЫҒЫ

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығындар төмендегідей етіп көрсетілген:

	2018 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	33.793.029	19.932.851
Корпоративтік табыс салығын түзету	(204.009)	(178.232)
Үстеме табысқа салынатын ағымдағы салық	-	3.202.977
Асырма табыс салығына түзету	(4.058.638)	8.036

15. ТАБЫС САЛЫҒЫ (жалғасы)

	2018 жыл	2017 жыл
Ағымдағы табыс салығы	29.530.382	22.965.632
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша үнем	(1.449.917)	(2.266.373)
Кейінге қалдырылған асырма табыс салығы бойынша шығын/ (үнем)	1.485.795	(1.273.915)
Кейінге қалдырылған табыс салығы	35.878	(3.540.288)
Табыс салығы бойынша шығын	29.566.260	19.425.344

2018 жылы, ҚР Салық Кодексінің 758-бабының 2-тармағына сәйкес 2017 жыл бойынша АТС есептеу мақсаттарында Компания 2009 жылдың 1 қаңтарынан бастап 2018 жылдың 1 қаңтарына дейінгі асырма табыс салығын есептеу мақсаттарында шегерілуге жатқызылуы тиіс, бірақ шегерулерге шығарылмаған жинақталған капиталды шығындар сомасын бірден шегеруді жүзеге асырды.

Келесі кестеде Қазақстандағы Компанияның салық салуға дейінгі пайдасына тиімді салық мөлшерлемесімен табыс салығының мөлшерлемесін тексеру келтірілген.

	2018 жыл	2017 жыл
Салық салуға дейінгі пайда	112.955.249	75.548.374
Табыс салығы бойынша шығындар	29.566.260	19.425.344
Тиімді салық мөлшерлемесі	26%	26%
Табыс салығы бойынша ресми мөлшерлеме бойынша шығындар	22.591.050	15.109.675
Төлем көзінен алынатын салық	210.776	-
Үстеме табысқа салынатын салық	-	3.202.977
Өткен жылдар бойынша асырма табыс салығын түзету	(3.202.977)	-
Өткен жылдар бойынша кейінге қалдырылған асырма табыс салығын түзету	1.485.795	-
Өткен жылдар бойынша корпоративтік табыс салығын түзету	(306.758)	(170.196)
Өтеуге ҚҚС құнсыздануы	144.562	(532.627)
Шегеруге шығарылмаған шығындар	9.396.724	1.815.515
Корпоративтік табыс салығы бойынша резервті есептеу	102.749	-
Асырма табыс салығын салығы бойынша резервті сторндау	(855.661)	-
Табыс салығы бойынша шығын	29.566.260	19.425.344

КТС және ҮТС жататын кейінге қалдырылған салық бойынша активтердегі өзгерістер келесі түрде келтірілген:

	Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	Резервтер	Салықтар	Басқасы	Жиыны
2017 жылдың 1 қаңтарында	(727.061)	4.982.983	1.768.597	851.097	6.875.616
Пайда және шығын құрамында танылған	(1.440.642)	1.904.444	2.267.774	808.712	3.540.288
2017 жылғы 31 желтоқсанда	(2.167.703)	6.887.427	4.036.371	1.659.809	10.415.904
Пайда және шығын құрамында танылған	(1.911.118)	(225.575)	621.026	1.479.789	(35.878)
2018 жылғы 31 желтоқсанда	(4.078.821)	6.661.852	4.657.397	3.139.598	10.380.026

16. БАЙЛАНЫСҚАН ТАРАПТАРМЕН КЕЛІСІМДЕР

«Жалпы бақылаудағы ұйымдар» санаты Бас компанияның және «ҚМГ» ҰК» бақылаушы ұйымдардан тұрады. «Басқа байланысты тараптар» санаты «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ бақыланатын ұйымдардан тұрады. 2017 және 2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша байланысты тараптармен жүзеге асырылған сатулар мен сатып алулар келесідей көрініске ие:

	2018 жыл	2017 жыл
Тауарлар мен қызметтерді сату		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	418.891.104	294.852.127
ҚМГ ҰК жүзеге асырылған операциялар	14.402.922	–
Бас Компания	11.697.646	18.184.466
Сатылған мұнай сапасының банкі бойынша шығындары (Бас компания)	(7.424.663)	(5.475.637)
Өзге байланысқан тараптар	34.727	13.163
Тауарлар мен қызметтерді сатып алу		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	17.396.986	19.161.798
Бас Компания	5.311.068	16.323.595
Өзге байланысқан тараптар	1.859.124	1.174.485
Еңбекақы және өзгедей қысқа мерзімді төлемдер		
Директорлар Кеңесінің мүшелері	54.219	52.904
Саны	3	3
Басқарма мүшелері	221.277	227.602
Саны	8	8
Сауда және өзге дебиторлық берешек		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	29.927.445	34.670.288
Бас Компания	3.935.086	4.495.609
Өзге байланысқан тараптар	122.041	8.096
Сауда кредиторлық берешек		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	2.100.522	2.911.805
Бас Компания	1.371.427	2.053.981
Өзге байланысқан тараптар	772.698	245.728

Сатылымдар және дебиторлық берешек

Байланысқан тараптарға сатылымдар негізінен «ҚМГ» ҰК» тобының кәсіпорындарына негізінен шикі мұнайды экспорттық және ішкі сатылымдар болып табылады. Байланысқан тараптарға экспорттық сату 2018 жылғы 2.357.044 тонна шикі мұнайды құрады (2017: 2.318.046 тонна). Фрахт, трейдер айырмасы және сапа айырмасына үстемелер құнына түзетілген Platt's сілтеме жасаумен анықталған шикі мұнайды сату бағалары. Осындай экспортқа сату бойынша бір тоннаның орташа бағасы шамамен 2018 жылы 175.255 теңгені құрады (2017: 127.095 теңге).

16. БАЙЛАНЫСҚАН ТАРАПТАРМЕН КЕЛІСІМДЕР (жалғасы)

Сатылымдар және дебиторлық берешек (жалғасы)

Сонымен қатар Компания шикі мұнайды ішкі нарыққа ҚМГ ҰК ақырғы бақылаушы акционері болып табылатын Қазақстан Үкіметінің қаулысына сәйкес жеткізеді. Осындай ішкі нарыққа жеткізілімдер 2018 жылғы өндірілген шикі мұнайдан 492.369 тоннаны құрады (2017: 479.064 тонна). Ішкі нарықта сату бағалары ҚМГ ҰК жасалған келісіммен анықталады. 2018 жылы ішкі нарыққа жеткізген мұнай үшін Компания бір тонна үшін орта есеппен шамамен 53.010 теңге алды. (2017 жылы 37.972 теңге).

Сатып алу және кредиторлық берешек

ҚМГ БӨ Компанияның шикі мұнайды экспортқа сату бойынша агенті болып табылады. Аталық компанияның шикі мұнайды сату үшін агенттік сыйлықақысы 2018 жылы 218.027 мың теңгені құрады. (2017: 214.419 мың теңге). Каспий Құбыр Консорциумымен көрсетілген тасымалдау қызметтері Аталық компаниямен 10.488.635 мың теңге (2017: 9.758.677 мың теңге) мөлшерінде өтелді.

17. МАҚСАТТАР ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ

Компания қарыздар, сауда және өзге кредиторлық берешек сияқты түрлі қаржылық міндеттемелерге ие. Компания дебиторлық берешек, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді депозиттер және ақшалай қаражат және оның баламалары сияқты түрлі қаржылық активтерге ие.

Компания валюталық тәуекелге, кредит тәуекеліне, өтімділік тәуекеліне және шикізат тауарлары бағаларының өзгеру тәуекеліне шалдыққыш болып табылады.

Валюталық тәуекел

Компанияның шетелдік валютаның айырбастау бағамының өзгеріс тәуекеліне ұшырағыштығы ең алдымен Компанияның барлық шығындар теңгемен деноминацияланғанда, АҚШ долларында деноминацияланған сатылымның негізгі бөлігі ретінде операциялық қызметке, сонымен қатар шетелдік валютада деноминацияланған инвестицияларға жатады.

Төмендегі кестеде Компанияның салық салуға дейінгі пайдасының сезімталдығы (ақшалай активтер мен міндеттемелердің әділ құнындағы өзгерістер салдарынан) ықтималдығы барлық өзге параметрлердің өзгеріссіздік шартымен негізді болжауға болатын АҚШ долларының айырбастау бағамындағы жеткілікті мүмкін өзгерістерге (монетарлық активтер мен міндеттемелердің әділ құнындағы өзгерістер салдарынан) талдап көрсетілген.

	Теңгенің АҚШ долларына бағамының артуы/азаяуы	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
2018 жыл		
АҚШ доллары	+14,00%	23.470.950
АҚШ доллары	-10,00%	(16.764.964)
2017 жыл		
АҚШ доллары	+10,00%	16.599.170
АҚШ доллары	-10,00%	(16.599.170)

Кредиттік тәуекел

Компания оның дебиторлық берешегіне байланысты кредиттік тәуекелге ұшыраған. Сатылымдардың басым бөлігін Компания ҚМГ ҰК үлестес кәсіпорнына жасайды, және Компания оған қатысты дебиторлық берешек бойынша маңызды тәуекел шоғырланымына ие (6, 16 ескертпе). Дебиторлық берешектің қосымша шағын үлесі біртектес топтарға бөлінген және жиынтық түрінде құнсыздану құралы ретінде тұрақты бағаланып отырады, соның нәтижесінде Компанияның үмітсіз берешегі бойынша тәуекелі мардымсыз болып қалады.

Компания сол сияқты өзінің инвестициялық қызметін орындау нәтижесінде кредиттік тәуекелге ұшырағыш. Компания, негізінен, салымдарды қазақстандық банктерде орналастырады. Қаржылық мекемелердегі шоттарда жатқан қалдықтарға байланысты кредиттік тәуекел Компанияның қазынашылық департаментімен Бас компанияның ақшалай қаражатын басқару саясатына сәйкес бақыланады. Компанияның қаржылық мекемелердегі дефолттан туындайтын кредиттік тәуекелге максималды сезімталдық мөлшері осы қаржылық активтердің баланстық құнына тең.

Келесі кестеде, басқа көрсетілмесе, «Standard and Poor's» кредиттік рейтинг белгілері қолданылатын есептік күндегі банктердегі қаржылық активтер сальдосы көрсетілген.

Банктер	Кен орны	Рейтинг ¹			
		31 желтоқсан 2018 жылғы	31 желтоқсан 2017 жылғы	2018 жыл	2017 жыл
«Халық банкі» АҚ	Қазақстан	BB (тұрақты)	BB (теріс)	149.038.765	103.369.357
«АТФ Банк» (Fitch) АҚ	Қазақстан	B (теріс)	B (теріс)	412.557	369.616
«Qazkom» АҚ	Қазақстан	қолданылмайды	B+ (оң)	-	33.503.349
				149.451.322	137.242.322

¹ Дереккөз: банктердің және рейтингтік агенттіктердің сәйкес жылдағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ресми сайттары.

Тарату тәуекелі

Компания ағымдағы таратушылық құралын қолдана отырып таратушылық тәуекелін бақылайды. Осы құралдың көмегімен қаржылық инвестициялармен және қаржылық активтермен байланысты төлемдердің мерзімдері, сонымен қатар болжамды операциялық қызметтен түскен ақша ағыны талданады (мысалы, дебиторлық берешек, басқа қаржылық активтер).

Компанияның мақсатына жергілікті банктерде қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді салымдарды қолдану арқылы қаржыландыру үздіксіздігі мен икемділігі арасындағы балансты қолдау болып табылады.

Келесі кестеде Компанияның 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттық дисконтталмаған төлемдер негізінде қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша ақпарат ұсынылған:

	2018 жылғы 31 желтоқсанда	талап еткенге дейін	3 айдан кем	3–12 ай	1 жыл 5 жыл	5 жылдан артық	Жиыны
Тарихи міндеттемелер	-	796.317	589.023	2.511.819	9.762.312	13.659.471	
Сауда және өзге кредиторлық берешек	28.905.666	-	-	-	-	-	28.905.666
	28.905.666	796.317	589.023	2.511.819	9.762.312	42.565.137	

17. МАҚСАТТАР ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ (жалғасы)

Тарату тәуекелі (жалғасы)

	2017 жылғы 31 желтоқсанда	талап еткенге дейін	3 айдан кем	3–12 ай	1 жыл 5 жыл	5 жылдан артық	Жиыны
Тарихи міндеттемелер		-	638.576	1.915.728	1.809.939	1.008.339	5.372.582
Сауда және өзге кредиторлық берешек		22.816.671	-	-	-	-	22.816.671
		22.816.671	638.576	1.915.728	1.809.939	1.008.339	28.189.253

Шикізат тауарларына бағалардың өзгеру тәуекелі

Компания халықаралық нарықта АҚШ долларымен түзетілетін шикі мұнай бағасындағы өзгерістер тәуекеліне ұшырағыш. Компания келешекте шикі мұнайға бағалардың түрлі деңгейлеріне қатысты сезімталдықты талдаумен қоса жыл сайынғы бюджеттер мен мерзімдік болжамдарды дайындайды.

Капиталды басқару

Капитал Компанияның бүкіл жеке капиталын қамтиды. Компанияның капиталды басқаруға қатысты негізгі мақсаты болып тұрақты төлем қабілеттігін және капиталдың Компания қызметін жүзеге асыру және стратегиялық мақсаттарға жету үшін жеткіліктігін қамтамасыз ету табылады.

2018 жылдың 31 желтоқсанында Компанияның қаржылық жағдайы тұрақты болып, капиталдың консервативті құрылымына ие болды. Болашақта Компания капитал құрылымын қолдап отыруды көздеуде, бұл оған икемдік беріп, туындауына орай өсу мүмкіндіктерін пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Компания капитал құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайлардың өзгеруіне орай өзгертіп отырады. Капитал құрылымын сақтап қалу және өзгерту мақсатымен Компания дивидендтерді төлеу мөлшерлерін реттеп, капиталды акционерлерге қайтара алады және жаңа акцияларды шығара алады. 2018 және 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар барысында капиталды басқару мақсаттарына, саясатына және процедураларына өзгертулер енгізілмеді.

18. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР

Қысқа мерзімді сауда дебиторлық берешек, сауда кредиторлық берешек, тарихи міндеттемелер сияқты қаржылық құралдардың әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тең.

2018 және 2017 жылдың 31 желтоқсанында Компанияның 1 немесе 2 деңгейлі қаржылық құралдар ретінде жіктелген қаржылық құралдары болмады.

2018 және 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар барысында қаржылық құралдарының әділ құнының 1, 2 және үшінші деңгейлері арасында ауысулар болмады.

19. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Саяси және экономикалық жағдайлар

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономика талаптарына сәйкес келетін құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымның дамуы жалғасып жатыр. Қазақстандық экономиканың тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сонымен қатар үкіметтің экономика, қаржылық және ақшалай-кредиттік саясат саласындағы қабылданып отырған шаралардың тиімділігіне байланысты.

Ішкі нарыққа жеткізу бойынша міндеттемелер

Қазақстандық үкімет мұнай өндіретін компанияларды өндірілген шикі мұнайдың бір бөлігін жергілікті энергетикалық қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін ішкі нарыққа жеткізуді міндеттейді.

2016 жылдың 1 сәуірінен бастап Компания шикі затты «ҚазМұнайГаз Өңдеу Маркетинг» АҚ сатуды тоқтатып, мұнайды Аталық компанияға сатты. 2018 жылдың 1 шілдесінен Компания шикі мұнайды ҚМГ ҰК мұнайды сатып алу жөніндегі шарттар негізінде сата бастады.

Үкімет шикі мұнайдың Компаниямен қазіргі мезетте жеткізетін көлемнен асатын қосымша көлемін жеткізуге міндеттейтін жағдайларда ондай жеткізулер нарықтық бағалар бойынша жеткізулер алдында басым болып табылады және шикі затты экспортқа сатқанмен салыстырғанда азырақ табыс қалыптастыратын болады, бұл өз кезегінде Компания қызметіне, перспективаларына, қаржылық ахуалына және қызмет нәтижелеріне елеулі әрі теріс әсер етуі мүмкін.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы және нормативтік базасы тұрақты өзгерістерге тап болады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының пікірлері арасында, соның ішінде ХҚЕС пайдаға, шығындарға және қаржылық есептіліктің өзгедей баптарына қатысты әдістер бойынша пікірлеріндегі қайшылықтардың орын алулары сирек емес. Қазақстандық салық заңнамасының анықталған және расталған бұзушылықтар үшін қолданыстағы айыппұлдар және өсім ақылар режимі қатаңдықпен ерекшеленеді. Қазақстандық салық салу жүйесіне тән тұрлаусыздыққа орай салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімақылардың әлеуетті сомасы, егер ондайлар бар болса осы уақытқа дейін және 2018 жылғы 31 желтоқсанда есептелген шығындарға жататын сомандан асуы мүмкін.

Компанияның басшылығы оның салық заңнамасының талдауы орынды болып табылады және Компания салық ұстанымына қатысты рұқсат етілген негіздерге ие деп санайды.

Өтелетін ҚҚС

2018 жылдың қарашасында, Атырау облысы бойынша Салық органымен тексеру актісіне сәйкес Компанияға бюджеттен 2017 жыл бойынша қалыптасып қалған 2.221.343 мың теңге мөлшеріндегі ҚҚС сомасынан асыру қайтарылған (2017: 8.261.185 мың теңге).

2018 жылдың 31 желтоқсанындағы өтеуге жататын ҚҚС бойынша резерв қалдығы 5.039.434 мың теңгені құрайды (2017: 5.038.963 мың теңгені).

19. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Экологиялық міндеттемелер

Қоршаған ортаны қорғау бойынша Қазақстандағы заңнама даму үстінде және үнемі өзгерістерге тап болып отырады. Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы бұзушылық үшін айыппұлдары маңызды болуы мүмкін. 10-ескертпеде ашылған сомалардан басқа басшылық Компанияның қаржылық жағдайына, операциялық нәтижелеріне және ақшалай қаражаттың қозғалысына айтарлықтай және негативті әсер етуі мүмкін ықтималды экологиялық міндеттемелер жоқ деп есептейді.

Экологиялық тексеру

2018 жылдың 23 шілдесінде «Ембімұнайгаз» АҚ Атырау облысының экология Департаментінің 2018 жылдың сәуір-шілде айлары аралығында өткізілген жоспардан тыс экологиялық тексеру нәтижесінде анықталған экологиялық заңнаманы бұзу үшін 8.908.222 мың теңге айыппұлын төлеу жөніндегі қаулысын алды. Бұл айыппұл 2017 жылдың 1 қарашасынан бастап 2018 жылдың 12 маусымына дейінгі кезең барысында газды өртеу нәтижесінде белгіленген нормалардан асатын зиянды заттар тасталымдармен байланысты. 2018 жылдың 17 қыркүйегінде Атырау облыстық соты айыппұл мөлшерін 6.681.703 мың теңгеге дейін азайту жөніндегі қарар қабылдады. 2018 жылдың 19 қазанында Компания бұл айыппұлды мемлекеттік бюджетке толық көлемде төледі.

Оған қоса, аталған факті бойынша 2018 жылдың 24 қыркүйегінде Атырау облысы бойынша экология Департаменті «Ембімұнайгаз» АҚ қоршаған ортаға келтірілген 7.835.414 мың теңге сомасындағы зиянды өтеу жөніндегі нұсқама шығарды. 2019 жылдың 30 қаңтарында Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты Атырау облысы бойынша экология Департаментінің қоршаған ортаға келтірілген 7.835.414 мың теңге сомасындағы зиянды өтеу жөніндегі талап арызын қанағаттандыру жөніндегі қарар шығарды.

2018 жылдың 18 қазанында «Ембімұнайгаз» АҚ Атырау облысының экология Департаментінің 2018 жылдың 12 маусымынан 2018 жылдың 10 қазанына дейінгі кезеңде өткізілген екінші жоспардан тыс экологиялық тексеру нәтижесінде анықталған экологиялық заңнаманы бұзу үшін 6.861.703 мың теңге айыппұлын төлеу жөніндегі қаулысын алды және 2018 жылдың 26 қазанында Атырау облысы бойынша экология Департаментімен «Ембімұнайгаз» АҚ қайталама тексеру нәтижелері бойынша аталған кезең барысында келтірілген 6.032.506 мың теңге сомасындағы зиянды өтеу жөніндегі нұсқамасын берілді.

2018 жылдың желтоқсан айында «Ембімұнайгаз» АҚ ілеспе газды өңдеу бойынша қондырғының іске қосу-оңдау жұмыстарын аяқтап, пайдалануға енгізді. Осыған байланысты «Ембімұнайгаз» АҚ басшылығы болашақта газды өртеуге қатысты экологиялық заңнаманы бұзылуларын күтпейді.

Екі жоспардан тыс тексеру нәтижелері бойынша Компания 27.428.376 мың теңге сомасындағы резервті есептеді. Сонымен қатар, 2018 жылдың қазан-желтоқсан айылары бойынша күтілетін әкімшілік айыппұлдар мен экологиялық зиянға 6.783.884 мың теңге резерв есептелген (*Ескерту 10*). Қазіргі мезетте Компания айыппұл мен экологиялық зиянды даулау бойынша наразылық-талап арызын дайындау жұмыстарын өткізуде.

Мұнай кен орындарына берілетін лицензиялар

Компания мемлекеттік органдар тарапынан лицензиялар мен жер қойнауын пайдалануға жасалған келсімшарттарды орындауға қатысты мерзімдік тексерістер нысаны болып табылады. Басшылық осындай тексерістер барысында анықталған мәселелерді шешу үшін қажетті түзету шараларын келісу бойынша мемлекеттік органдармен бірге жұмыс істейді. Лицензияда аталған ережелерді орындамау айыппұлға, өсімақыға, шектеуге, лицензияны тоқтатуға немесе шақыртуға апаруы мүмкін.

Компания басшылығы келісімшарттар немесе лицензиялар ережелерін сақтамауға қатысты кез келген мәселелер келіссөздер арқылы немесе түзету шаралары арқылы шешіледі және Компанияның қаржылық жағдайына, операциялық нәтижелеріне және ақшалай қаражаттың қозғалысына айтарлықтай әсер етпейді деп есептейді.

Компанияның Атырау облыстық әкімшілікке тиесілі мұнай және газ кен орындары жерде орналасқан. Лицензиялар Қазақстан Республикасының Мұнай және Газ министрлігімен берілген, және Компания пайдалы қазбалары өндіруге салынатын салықты және осы кен орындарындағы мұнай және газды барлау және өндірісті орындау үшін үстеме табысқа салынатын салық төлейді.

Компанияның негізгі лицензиялары және олардың әрекет ету мерзімдерінің тоқтау күндері төмендегі кестеде келтірілген:

Кен орны	Келісімшарт	Әрекет ету мерзімінің аяқталуы
Кенбай	№ 37	2041
Оңтүстік Шығыс Новобогатинск	№ 61	2048
23 кен орны	№ 211	2037
15 кен орны	№ 413	2043
Тайсойған	№ 327	2035
Батыс Новобогатинск	№ 992	2027
Лиман	№ 406	2033
Қаратон-Сарықамыс	№ 3577	2020

Мұнай кен орындарына берілген лицензиялар бойынша шарттық міндеттемелер

Жыл	Капиталдық шығындар	Операциялық шығындар
2019	55.268.060	2.781.528
2020	1.160.466	2.782.948
2021	1.095.018	1.282.964
2022-2048	1.095.018	1.580.085
	58.618.562	8.427.525